

Heerlen

VOORSTEL

college van burgemeester en wethouders

Datum:

3 april 2017

Registratienummer:

BWV-17002533

Onderwerp:

Heroverweging infill kunstgrasvelden

Auteur:

Afdeling:

38.01.1 Maatschappelijke
Diensten en Sport

Voorstel:

1. *Ten aanzien van de geplande renovatie van een kunstgrasveld op sportcomplex Nieuw Lotbroek medio 2017, niet af te wijken van de oorspronkelijke beoogde vervangingsinvestering en daarmee het veld te renoveren met de SBR-infill.*

Telefoonnummer:

Mede-auteur:

Openbaarheid:

Openbaar

Ambt. Opdrachtgever:

Hfd. Welzijn

Portefeuillehouder:

M.E.E. de Beer

Parafenbesluit: Nee

Begrotingswijziging: Nee

Accorderen door directie:

Nee

Persbericht: Nee

Prot. Act. Info. Plicht: Nee

Onderwerp

Heroverweging infill kunstgrasvelden

Inleiding/aanleiding

Naar aanleiding van de Zembla uitzending 'Gevaarlijk Spel' dd 5 oktober 2016 is er maatschappelijke onrust ontstaan over het gebruik van rubbergranulaat (SBR-infill) in kunstgrasvelden. In de uitzending stellen diverse wetenschappers dat sporten op kunstgrasvelden met rubbergranulaat gevaarlijk zou kunnen zijn. 'Het rubbergranulaat, gemaakt van oude autobanden, bevat kankerverwekkende stoffen en er is nooit goed onderzocht of die stoffen in het lichaam van sporters terecht komen. Zo lang er geen duidelijkheid is over de risico's zou er niet op de velden gespeeld moeten worden', werd er gesteld door de wetenschappers.

Het RIVM heeft toen direct verklaard geen aanleiding te zien dat er gestopt zou moeten worden met het sporten op kunstgras met rubbergranulaat. Het ministerie van VWS heeft het RIVM opdracht gegeven uitgebreid onderzoek te doen naar de gezondheidsrisico's van sporten op velden met rubbergranulaat. Het onderzoeken van RIVM heeft uitgewezen dat dat sporten op rubbergranulaat veilig is.

Sinds de ontstane onrust in oktober 2016 heeft de gemeente Heerlen zich op diverse momenten uitgesproken de lijn van de instanties RIVM, VSG, KNVB, GGD-GHOR te volgen. Op 17 februari is een vervolg uitgezonden door Zembla waarin wetenschappers het sporten op kunstgras opnieuw ter discussie stellen. Daarna is ook nog een Europees onderzoek door ECHA, in opdracht van de Europese Commissie, gepresenteerd. Ook hierin blijkt dat sporten op deze kunstgrasvelden veilig is.

Hoewel de resultaten van bovengenoemde onderzoeken voor zich spreken, is de verdachtmaking nog niet geheel van tafel. Daarnaast gaan genoemde onderzoeken alleen over gezondheidseffecten; milieueffecten zijn buiten beschouwing gebleven. Als bevoegd gezag Wet bodembescherming moeten wij toezien op de naleving van de zorgplicht die in artikel 13 van de Wet bodembescherming is neergelegd. Als eigenaar en beheerder van het terrein zijn wij gehouden aan deze zorgplicht. Onze aandacht gaat vooral uit naar de verspreiding van rubberkorrels naar (onverharde) randstroken rondom kunstgrasvelden (bermen). Wanneer de korrels op de onverharde bodem terecht komen, treedt vermenging op met de bodem. Omdat SBR-infill, anders dan alternatieve infill-materialen, zeer hoge gehalten aan zink bevat, kan als gevolg van deze vermenging een nieuwe bodemverontreiniging ontstaan in de bovenste bodemlaag (toplaag). Ook de diepere bodemlagen in de randstroken en het grondwater kunnen verontreinigd raken als gevolg van uitloging van zink uit de rubberkorrels.

Vanuit dat perspectief is een principiële heroverweging ten aanzien van het gebruik van SBR-infill nu aan de orde. Er wordt nu namelijk een besluit gevraagd ten aanzien van de geplande renovatie van een kunstgrasveld op sportcomplex Nieuw Lotbroek (FC Hoensbroek) en moeten ons daarbij realiseren dat de keuze die we nu maken effect heeft op de geplande renovatie op de overige 7 sportcomplexen in totaal 15,25 kunstgrasvelden (13 velden, 4 pupillenvelden en een miniveld).

Kader

MBP 2015-2019

Kernthema:

Integraal Sportbeleid

Bevoegdheid

College

Voorstel

1. *Ten aanzien van de geplande renovatie van een kunstgrasveld op sportcomplex Nieuw Lotbroek medio 2017, niet af te wijken van de oorspronkelijke beoogde vervangingsinvestering en daarmee het veld te renoveren met de SBR-infill.*

Argumenten

1.1 De onderzoeken wijzen uit dat sporten op kunstgrasvelden met SBR-rubbergranulaat veilig voor de gezondheid is.

De onderzoeken van RIVM en ECHA spreken voor zich. Hoewel beide onderzoeken de maatschappelijke onrust niet geheel heeft weggenomen, schatten we beide onderzoeken hoog in en denken we er verstandig aan te doen de lijn van RIVM, VSG en KNVB te volgen. De afwijkende mening van diverse wetenschappers ten opzichte van de onderzoeken van RIVM en ECHA vinden we onvoldoende basis om af te zien van de SBR-infill.

De aanbevelingen van de onderzoeken van het RIVM en ECHA om (nog) specifiekere eisen te stellen aan de leveranciers over herkomst en samenstelling van de SBR-infill nemen we mee in het bestek cq. aanbesteding.

1.2 Renovatie met SBR-infill zorgt ervoor dat de kwaliteit van de Heerlense voetbalvelden eenduidig blijft.

We zijn tevreden over de prijs/kwaliteit verhouding van SBR-infill en passen dit consequent op alle Heerlense kunstgrasvelden toe. Wanneer we nu kiezen voor een alternatief betekent dat dat we afwijken van deze eenduidige lijn.

1.3 Meerkosten voor een alternatief zijn substantieel en niet begroot.

Het meest voorkomende alternatief voor SBR-infill is kunststof TPE-infill (Thermo Plastisch Elastomeer)l. Wanneer we zouden kiezen voor dit alternatief bij de renovatie op sportcomplex Nieuw Lotbroek, moeten we in het meest gunstige geval, ca. €82.000 extra financiële ruimte vrijmaken. Het moet overigens nog blijken of de constructie onder het veld op dit sportcomplex daadwerkelijk hiervoor geschikt is. Uitgaande van bovenstaande betekent dat, dat impliciet de komende jaren ook op andere sportcomplexen dezelfde constructie wordt toegepast. De meerkosten zouden dan verder op kunnen lopen tot minimaal €1.2 miljoen.

1.4 Er is nog weinig bekend over een constructie waarbij 'SBR velden' zijn omgebouwd naar velden met een alternatieve infill (zoals TPE).

In een constructie zoals verwoord bij argument 1.3 gaan we er vanuit dat het veld naar alle waarschijnlijkheid goedgekeurd wordt, de kunstgrasbranche heeft hiervoor een convenant met de KNVB afgesloten, maar we weten nog niet in hoeverre een dergelijke constructie ook invloed heeft op het gebruik/ onderhoud.

Er kan ook gekozen worden om de gehele constructie van het kunstgrasveld om te bouwen zodat het geschikt is voor een alternatieve infill, maar de meerkosten lopen dan nog veel verder op tot ca. €157.000,-- per veld.

1.5 De maatschappelijke discussie heeft in Heerlen niet geleid tot een breed gedragen lobby naar een alternatieve infill van kunstgrasvelden.

Sinds oktober 2016 hebben we gebruikers (voetbalclubs en scholen) en gemeenteraad steeds op gezette tijden per brief en e-mail geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen en het standpunt van de gemeente Heerlen. Dit heeft niet geleid tot een verzoek tot heroverweging van de infill.

Tegenargumenten

1.1 Risico dat velden vroeg of laat alsnog moeten worden gesaneerd is aanwezig.

Indien de hiervoor aangewezen instantie, het RIVM, op enig moment op basis van nader onderzoek alsnog tot de conclusie komt dat de SBR-infill niet veilig is voor mens en milieu, zullen we (in het kader van bevoegd gezag Wet bodembescherming) alle kunstgrasvelden alsnog moeten saneren en moeten renoveren tot velden met een alternatieve infill.

Dan is er sprake van kapitaalvernietiging. Dat geldt dan, afhankelijk van de mate van afschrijving, voor alle Heerlense velden maar bij de meest recente gerenoveerde velden (zoals dan sportcomplex Nieuw Lotbroek) in het bijzonder.

Behalve het financiële risico loopt de gemeente hierdoor ook risico op reputatieschade. Als bevoegd gezag Wet bodembescherming vervullen wij een voorbeeldfunctie bij de uitvoering van "eigen werken". Als de SBR-infill een overtreding van deze zorgplicht blijkt te vormen zullen bij alle velden waar SBR-infill is gebruikt maatregelen getroffen moeten worden.

1.2 Meer verspreiding van microplastics door SBR.

De verspreiding van SBR-korrels naar de omgeving geeft niet alleen een risico op bodemverontreiniging, maar draagt ook, meer dan de alternatieve infills, bij aan belasting van microplastics voor het milieu (plastic soep). In hoeverre deze milieubelasting zich verhoudt tot de totale milieuschade van de diverse materialen (dwz. de milieubelasting van de gehele productketen: van "wieg tot graf", zoals gebruik grondstoffen, uitstoot van CO₂, fijnstof, stikstof, watervervuiling etc.) is momenteel nog niet bekend.

Kosten en dekking

De reguliere vervangingsinvestering is begroot.

Communicatie

- Informeren FC Hoensbroek.
- Informeren andere gebruikers sportcomplexen.

Evaluatie

We blijven de ontwikkelingen met betrekking tot dit thema op de voet volgen. Wanneer er aanleiding is om in te grijpen, informeren we het college hierover.

Planning, procedure en uitvoering

Na conform besluit van dit voorstel zullen we de procedure om te komen tot renovatie van het kunstgrasveld op sportcomplex Nieuw Lotbroek opstarten.

Bijlagen

- Memo met achtergrondinformatie met betrekking tot heroverweging infill kunstgrasvoetbalvelden.

